

Protokoll vid Vätternvårdsförbundets Samförvaltning Fiske 2024-10-09 i Olshammar.

1. Mötets öppnande

Ordförande Annica Magnusson förklarade mötet öppnat.

2. Upprop

Samtliga mötesdeltagare ropades upp av ordföranden.

3. Förslag till dagordning

Dagordningen godkändes med de föreslagna ändringarna.

4. Val av justeringsperson

Pierre Rydén föreslogs som justeringsperson.

Pierre Rydén valdes till justeringsperson.

5. Föregående protokoll

2024-04-10, justerat och utskickat.

Samförvaltningen godkänner protokollet och lägger det till handlingarna.

6. Informationspunkt: Brukarorganisationerna rapporterar

- **Yrkesfisket:** Stor efterfrågan på sik men liten tillgång, stor resurs finns i Vättern.

- **Fiskevattenägarna:** Inget nytt, Petter ny representant.
- **Fisketurism:** Lite folk på sjön men mycket bra fiske på alla arter. Stor ökning av utländska bokningar och egna ekipage från utlandet. En hel del gösguidningar i norra Vättern.
- **Turism:** Möte med kommunnärverket, ökat antal gästnätter, besöksrekord på museer och evenemang, ökad trend kopplat till matturism kring lokalt producerad mat. Ansökan Leaderprojekt kopplat till gästhamnar, nätverksprojekt som beslutas av Leader skaraborg och Leader Folkungaland.
- **Sportfiskarna:** Mycket med harren, inventering sjölekplatser och en del märkning. Biotopkartering vätterbäckar, laxutsättning genomförd med 80% klarävlslax och 20% gullspångslax, en del dödlighet.
- **VFF:** Inget nytt

7. Informationspunkt: Nytt från Länsstyrelserna

- En del hantering av licenser och dispenser, ett överklagande som ligger för prövning. Ansökan om fisketurismdispens kopplat till kräfte.
- Inventering strandzonen på öppna exponerade stränder, elfiske, fokus på stensimpa. Även tittat på födoval kopplat till rovmärla på den strandnära fångade fisken.
- Fler riktade inventeringar av rovmärla, nu också hittad norr om Motala, i övrigt inga nya områden med rovmärla.
- Töm, tvätta torka-kampanj, håller på med film kopplat till tvättning av båtar.
- PFAS provtagning kräfte i Vättern, Munksjön, Rocksjön och Tabergsån, bra samarbete med Yrkesfisket och lokala fvof.
- Kräftprojektet, många turer fram och tillbaka, ska ändå påbörjas med försök, dispenser för att ta upp kräftor under minimimått beviljade. Finansieringsfrågan är dock inte löst ännu för att kunna göra projektet i full skala.
- Tillsynen igång för fullt. David Solstorm huvudansvarig. Mycket tillsyn under kräftfisket, generellt bra regelefterlevnad. Draggat en del efter spökburar, många borttappade redskap i Vättern tyvärr.

- Inventering flodnejonöga, 37 vattendrag, svåra inventeringsförhållanden med hög nivå och höga flöden.
- Nya skyltar runt Vättern. Inga fler regelblad fysiskt utan istället en länk till digital plats på skyltarna.
- Kartläggning potentiella gäddlekområden i norra vättern, kombinerat inventeringsdata med AI-teknik.
- Telemetri, diskussion med SLU och andra län för att säkra infrastrukturer långsiktigt.
- NAP-samverkan fortsätter, även restaureringen.
- Höga nivån i Vättern diskuteras.
- Vattenuttaget Örebro går framåt.
- Fiskräknare kommer köpas in som kan användas i Vätterns tillflöden.

8. Informationspunkt: Nytt från SLU

- Kräfta, sannolikt inte inom biologiskt säkra gränser, skev storleksfördelning med liten medelstorlek. Minskade fångster i yrkesfisket 2023, delvis pga sen ömsning. Provfisken genomförda, finns rapport. Finska yrkesfiskare från Saima på besök hos Rolf. Pilotprojekt fångst av småkräftor, små fållor av plaströr. Ett par rapporter om dels betets och tidens påverkan på fångsten och kräftans påverkan på vattenväxter i vättern (E-koll).
- Stor EU-ansökan för stora kräftprojektet, tillväxt, diet och förvaltningsförsök.
- FOMA-ansökan för projekt kring telemetri på kräfta.
- Interkalibrering av nya mjärdar i provfisket.
- SPÖREG, 53 fisketurer inrapporterade från Vättern. Mest öring, röding och lax.
- Rödingens status enligt fiskbarometern (ej publ.), antal minskat och stabiliserats, positiv trend på storleksfördelningen, förslaget på fönsteruttag står fast. Fiskeridödligheten på röding har minskat.

Sammantaget bedöms rödingen vara inom biologiskt säkra gränser.

- Årlig hydroakustik, mer stor fisk förra året medan det i år har varit mer normalt. Nu mer normalt med siklöja från mycket fisk 2021 och 2022, kan förklaras av mer rovfisk. Norsen visar stabil trend.

9. Informationspunkt: **Nytt från HaV**

- Revidering av Nationella förvaltningsplanen för storskarv.
- Revidering av svenska ålförvaltningsplanen.
- Redovisa hur arbetet med akvatisk restaurering kan stärkas.
- Rapport, behovsanalys och förslag på övervakning av fisk och kräfta.
- Aktuella frågor, beredningsgruppsmöten, införlivande av EU:s kontrollförfordning, fiskelagsutredningen, svenska fiskeregler 2.0, EIFAAC för 32:a året 9-11 september. Utvärdering ålförvaltningsplanen.
- Kommande remiss om reglering av harrfiske, generellt fiskeförbud med möjlighet att söka dispens, reviderad fredningstid, revidering av befintliga fredningsområden, nya fredningsområden mm.

Nytt från Jordbruksverket

- Inte närvarande

10. Informationspunkt: **Nytt från kommunerna**

- **Karlsborg:**
 - Inte närvarande.
- **Jkp kommun:**
 - Tankstation Huskvarna hamn. Muddringen i Gränna hamn överklagad.
- **Habo kommun:**
 - Inte närvarande.

11. Informationspunkt: **Nytt från Vätternvårdsförbundet.**

- Många undersökningar kopplat till miljögifter i Vättern, i synnerhet PFAS.
- Projekt med åtgärdssamordnare framför allt kopplat till övergödning (Marcus Nilsson).
- Vätternsdagen i Hjo 3/10. Gick bra, bra föredragningar och ca 60-70 besökande.
- Styrelsemöte nästa vecka i Hjo.

12. Informationspunkt: Nya rapporter

- 160: Inventering Nissöga i Vättern.
- 158: Glacialrelikta kräftdjur i Mälaren, Vätern och Vättern.

13. Informationspunkt: Nytt från arbetsgrupperna

- **Övervakning/undersökning:** inget nytt men möte ska bokas.
- **Tillsynsgruppen:** Ska ha möte senare i höst.
- **Informationsgruppen:** Möte senare i höst.
- **Harrgruppen:** Inget nytt möte.
- **Sikgruppen:** Möte 3 december.

14. Informationspunkt: Inkomna förslag

- Rapport om krokningstudie snart klar. Kan sen användas som underlag för regelförslag kopplat till röding.
- Siklöjeförsöket går lite segt men kan komma igång om förutsättningarna blir bättre. Viktigt att villkoren i dispensererna uppfylls för att framtida dispenser ska kunna beviljas.
- Förslagen som kräver ändring i lagstiftningen (förslag avsaluförbud, allmän fiskeavgift, registrering av fritidsfiske på allmänt vatten) bör tas med i utredningen kring fiskelagstiftningen, tas det inte med där så är det ingen mening att ha med förslagen. Kommer hållas möte mellan länen kring detta.

15. Besluts punkt: Förvaltningsplan fisk och fiske Vättern

- Rasmus och Malin redogjorde för remissversionen av nya planen. Hur den är strukturerad och vilka ändringar som gjorts jämfört med föregående förvaltningsplan.
- Viktigt att samförvaltningens medlemmar sprider remissversionen inom sina respektive organisationer.

Förslag till beslut: Samförvaltningen har tagit del av informationen och överlämnar den till remissförfarandet.

Beslut: Samförvaltningen godkänner förslaget.

16. Diskussionspunkt: **Fisken på tallriken**

Diskussionspunkt med anledning av inskickade frågor från Åse.

- Hur påverkas försäljningen av fisk av PFAS?
- Hur kan vi kommunicera för att fler ska våga äta fisk och kräftor från Vättern?
- Växande trend med lokala råvaror?
- Hur ser prognosen ut om 10 år, vad kan ätas då?

Åse lyfte frågeställningar kopplat till utvecklingen av fisken som resurs inom matturismen runt Vättern.

En av huvudfrågeställningarna gäller bristen på möjligheten att som turist hitta restauranger som serverar fisk från Vättern, där Åse från ur turistutvecklingsperspektivet ser en stor potential för utveckling då efterfrågar ökar. Vill folk inte äta fisk från Vättern på grund av rödlistning eller miljögifter?

Kommentarer:

Yrkesfisket anser att det är tillgången som är begränsande faktorn, större dispenser behövs för att fånga mer fisk. Idag är fisket efter fenfisk i Vättern mer av hobbykaraktär i jämförelse med fisket efter kräfta. Restauranger vill ha kontinuitet och tillräckligt stor och

säker volym. Sen ger försäljningen över disk högre inkomst jämfört med försäljning till restauranger. Miljögifterna och kostrekommendationerna upplevs inte som något stort hinder vid försäljningen av fisken.

Länsstyrelsen delar Yrkesfiskets lägesbild men ser ingen möjlighet till ökade dispenser eller uttag. Ett alternativ för att få ekonomi kunde vara att fördela om dispenser på färre fiskare. Det har även gjorts försök att höja statusen på exempelvis vätternröding som restaurangfisk vilket fungerade bra så länge projektet var igång.

VFF föreslår ökat samarbete mellan yrkesfiskare för att kunna leverera under säsong när restaurangerna har sitt behov.

VFF föreslår att vi tar diskussionen vidare på nästa möte.

17. Informations/beslutspunkt: Inkomna förslag: Åtgärder små kräftor

Petter redogjorde för sitt projektförslag kopplat till förvaltning av kräfta.

- 1: Utökade fångstinsatser: Genom att införa riktade fångstprogram som fokuserar på att reducera populationen av små signalkräftor, samtidigt återutsätta konsumtionskräftor samt mata kräftorna på vissa lokaler och låsa dessa områden till prov och försöksområden.
- 2: Justering av minimimått: En översyn av nuvarande regler för minimimått kan vara nödvändigt exempelvis Ta bort minimimåttskravet för yrkesfiskaren tillfälligt eller införa undantag för att möjliggöra fångst av mindre kräftor i specifika områden.

- 3: Möjlighet till fiske utan flykthål: En översyn av nuvarande regler avseende flykthålskrav i kräftburar. Bör gälla för yrkesfiskare.
- 4: Allmänhetens fiske pausas: Då fiskbarometern visar rött ljus i Biologisk beståndsbedömning för signalkräfta i Vättern skulle kräftfisket för allmänheten pausas till förmån för yrkesfisket och enskilda näringsidkare. Tillgång till fiske efter signalkräfta i Vättern för allmänheten finns runt hela Vättern på enskilda vatten samt genom de näringsidkare som bedriver ett turistiskt kräftfiske med licens.
- 5: Ökad forskning och övervakning: Det är viktigt att fortsätta undersöka hur populationen av signalkräftor utvecklas i Vättern och hur vi bäst kan hantera de små kräftorna på ett hållbart sätt. Förslagsvis tilldelas resurser för att stödja övervaknings- och forskningsinsatser. Kräftan är viktig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv inom den blå näringen.
- 6: Förädling av småkräftor: En översyn av nuvarande regler avseende småkräftor under minimimåttet där yrkesfiskaren får möjlighet till förädling av småkräftor inom ramen för utökade fångstinsatser etc.

Kommentarer: Hur ska detta tas vidare? En principfråga att lösa kring vetenskapligheten då eventuella föreskriftsändringar måste bygga på vetenskaplig data. Inga nya frågor i förslaget, det jobbas redan med dessa frågor men i ett annat spår med forskningsprojekt.

Förslag till beslut vid mötet: Bilda kräftgrupp för att bereda frågorna, i den ska representant från yrkesfisket, fritidsfisket, turism, Länsstyrelsen, fiskevattenägarna och SLU ingå. Länsstyrelsen sammankallande. Punkt 3 i förslaget hanteras separat av HaV och Länsstyrelsen.

Beslut: Samförvaltningen godkänner förslag till beslut om bildande av kräftgrupp.

Protokoll

Datum
2024-10-09

Sida 9/10

18. Övriga frågor inget

Ordföranden tackade deltagarna och avslutade mötet.

Kommande möten föreslås 9 april i Västra Götaland och 22 oktober i Jönköping.
Rasmus skickar ut förslagen till ej närvarande.

Karl-Magnus Johansson
Vid protokollet

Annica Magnusson
Mötesordförande

Pierre Rydén
Justeringsperson

Protokoll

Datum
2024-10-09

Sida 10/10

BILAGA 1

Närvarande:

Annica Magnusson, Jönköpings kommun
Anton Halldén, Länsstyrelsen i Jönköpings län*
Jonny Ståhl, Insjöfiskarna
Martin Ogonowski, SLU*
Malin Setzer, Havs- och Vattenmyndigheten
Rasmus Lindblad, Vätternvårdsförbundet
Åse Wännerstam, Wettersaga
Jonas Andersson, Länsstyrelsen Västra Götaland*
Henrik Olsson, Sportfiskarna
Pierre Rydén, Vätterns fritids och fiskevårdsförbund
Karl-Magnus Johansson, Vätternvårdsförbundet
Ove Johansson, Fisketurism
Petter Jakobsson, Fiskevattenägarna
Jörgen Dahlin, Länsstyrelsen Östergötland*
Friederike Ermold, Vätternvårdsförbundet*
Ingvar Thorsholen, hedersgäst**

*Via skype

** Tillfälliga gäster